

Skatte-og næringspolitikken i lys av Statsbudsjettet 2007

---

*"Opp som en løve og ned som en
skinnfell?"*

De superrike har ingenting å frykte!

Professor Guttorm Schjelderup
Norges Handelshøyskole
Oslo, 12. oktober 2006

Skattepolitikken er blitt symbolpolitikk

- Utformingen av budsjettforslaget for **inntektsbeskatning** er **snedig**
  - Uendret marginalsattesats for store grupper
  - For inntekt over 650.000 øker marg.sk.sats fra 44.8 pst til 47.8 pst
- **Formuesskatten** er **ikke** en **overbevisende fordelingspolitisk** sak
  - Ikke praktisk mulig å lage et rettferdig system
  - De 17 rikeste i Norge har ligningsformue på 20 pst av virkelig formuesverdi*
  - Pensjonister med penger på bok har ligningsformue på 100 pst av formuesverdi
- Det kan se ut som om de superrike betaler relativt sett mindre skatt enn folk med ganske vanlige inntekter
- Taperne av årets budsjett er øvre middelklasse

Eksempel 1: Rød-Grønn fordelingspolitikk

Navn	Inntekt	Skatt	Formue	Gj.sn. skatt
Finanstopp NN*	345.385.931	96.701.308	0	28 pst
Ola Nordmann**	300.000	79.176	0	26.4 pst

*Finansavisen 7.10, 2006

** St.prp.nr 1, 2007, s. 23

Finanstopp NN har ca 1151 ganger så høy inntekt som Ola Nordmann, men nesten samme gjennomsnittsskatt

Eksempel 2: Rød-Grønn fordelingspolitikk

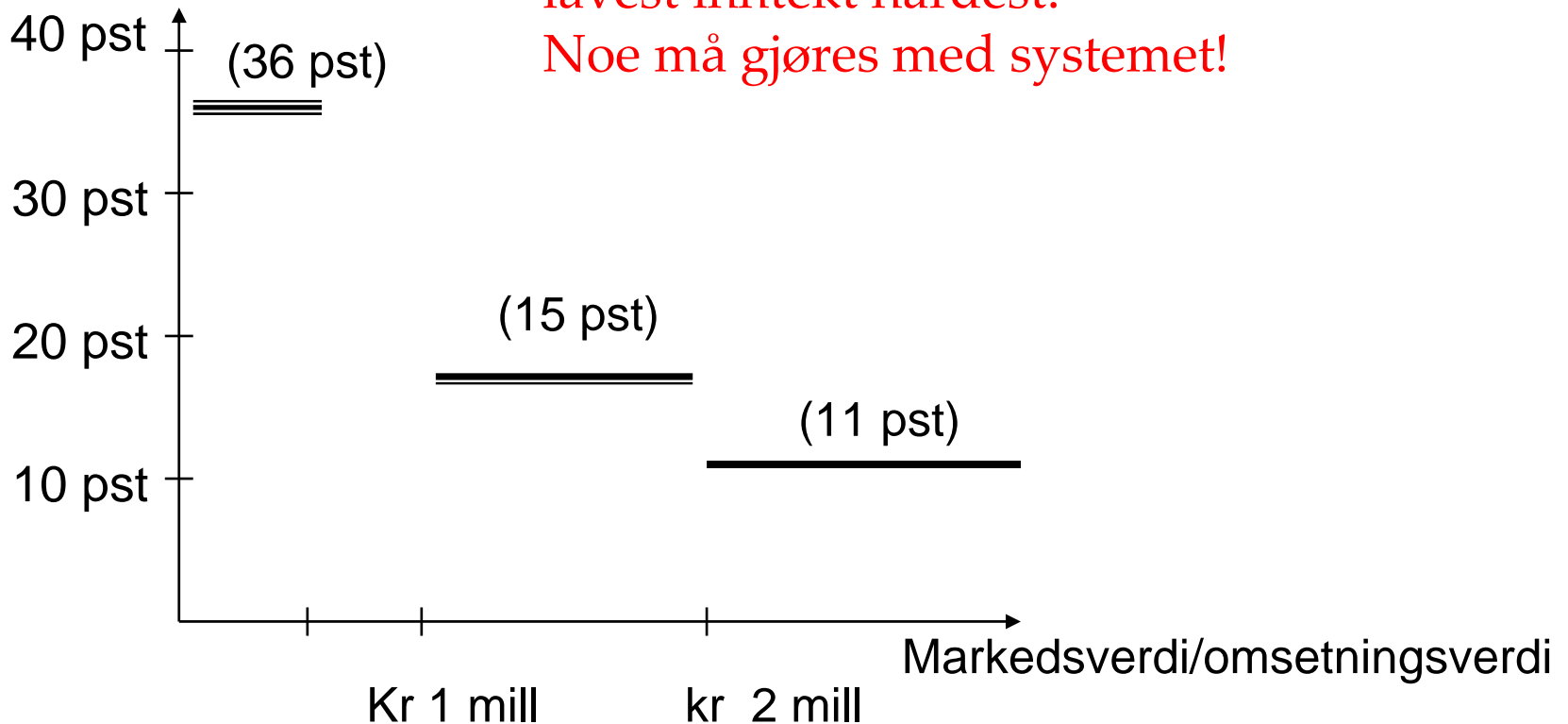
- Finanseliten: 20 ansatte i ett meglerforetak
  - Gjennomsnittlig inntekt: 42 millioner kroner
  - Gjennomsnittlig skatt på **inntekt og formue**: 38 pst
- Skattyter med 1 million kroner i inntekt
  - Gjennomsnittsskatt på **lønn** 39,4 pst (St.Prp. Nr. 1 s 23)
- Det kan virke som om gjennomsnittsskattesatsen for svært høye inntekter er omtrent på linje med relativt sett mye lavere lønnsinntekter.

Eksempel 3: Rød-Grønn fordelingspolitikk

Ligningstakst i pst av
markedsverdi (gj.snitt)

Takstøkningene over 2 budsjetter med 35 pst
totalt (10 pst for 2007) rammer de med
lavest inntekt hardest.

Noe må gjøres med systemet!

Kilde: NOU 2003:9 s. 264

Bekymring for inntektsutviklingen

- De superrike kan få for stor innflytelse på samfunnsutviklingen
  - Større medieeksponering
  - Nærkontakt med sentrale politikere
  - Individualiseringen av samfunnet
- Store inntekts- og formuesforskjeller kan underminere oppslutningen om velferdsstaten og skattesystemet
- Det er ikke globaliseringen som er hovedårsaken til utviklingen i fordelingspolitikken, men skattepolitikken i Norge

Skattereformen skulle minske forskjellene i skatt på arbeid og inntekt

---

- All retorikk fra regjeringen tyder på at den er fornøyd med en skatt på 28% på utbytte utover normalavkastning
  - Men det er små og mellomstore bedrifter som i størst grad rammes av utbytteskatten
- De superrike:
  - Har tatt ut ekstraordinært store utbytter de siste år
  - Tatt ut innskutt aksjekapital
  - Uttatt kapital er pløyd tilbake som gjeld i selskapene
  - Har råd til å avleire overskudd i sparebøsseselskaper og vente på bedre skattevilkår i fremtiden

Karakteristika ved de superrikes formues- og inntektsposisjon

---

- Lave likningstakster relativt til virkelig formue
- Har hovedsakelig kapitalinntekt
- Betaler i liten grad utbytteskatt
- Eiendomsskatten favoriserer de rike
  - Boliger med høy markedsverdi eies av de rikeste, men har i gjennomsnitt de relativt sett laveste ligningsverdiene!

Hva regjeringen kunne gjort:

- Skattlagt kapitaluttak fra aksjeselskap (jf ryktene)
- Fjernet skjermingsfradraget - da slipper vi å kalkulere kostpris for aksjer (noe som er meget vanskelig)
- Økt ytterligere formuesskatt på aksjer (jf aksjerabatten)
- Innført progressiv statlig eiendomsskatt på superboliger/hytter
- Innført en ordning hvor aksjeselskaper som mottar utbytte, betaler 28 pst utbytteskatt, men får fradrag for utbytte som utbetales til aksjonærer (lar det seg gjøre?)

Skatte- og næringspolitikken

- Næringspolitikken skal bidra til å realisere de investeringsprosjekter som har høyest samfunnsøkonomisk lønnsomhet – det gir størst verdiskapning og vekst
- Kan vi forvente oss en god næringspolitikk - og hva er en god næringspolitikk?

Prinsipper for skatte- og næringspolitikken

- Skattefavorisering *øker aktivitetsnivået i den favoriserte næringen* (og tilstøtende næringer)
  - Øker dermed kostnadene ved å tiltrekke seg ressurser for andre næringer (favorisering diskriminerer andre næringer)
  - Skal skattefavorisering være god politikk, må den gi økt verdiskapning for norsk økonomi som helhet
- I markeder hvor *prisene reflekterer den verdi ressursene har for samfunnet*, bør ikke myndighetene gripe aktivt inn
- I markeder hvor *prisene ikke gir riktige signaler om ressursenes verdi* – altså i markeder med *markedssvikt* - har skatte- og næringspolitikken en rolle å spille

To krav til en aktiv skatte- og næringspolitikk

---

1. Markedssvikten i en næring må være godt dokumentert
2. Offentlige inngrep må kunne korrigere markedssvikten
  - Skattesystemet er ikke nødvendigvis det beste virkemiddel til å rette opp markedssvikt
  - Markedssvikt korrigeres ofte best med direkte tiltak rettet mot årsaken til markedssvikten

Næringspolitiske feilskjær på første langside:

- Å øke omfanget av nettolønnsordningen (Hurtigruten) eller subsidiere dørfabrikk (Årdal)
  - Diskriminerer andre næringer
- Å redusere bevilgningene til høyere utdanning
  - Det er å kaste vekk såkorn (Jf forslaget til statsbudsjett)
- Å hindre omstilling
  - Mye av norsk velstand er skapt ved at vi internasjonalt sett er svært gode på omstilling (jf Union Skien)
- Å ikke ta Konkurransetilsynets anbefalinger alvorlig
  - Prior og Gilde

FRED, FRIHET OG ALT GRATIS: Vinner de Rød-Grønne neste valg?

- Skattelettene til Sentrumsregjeringen ble overskygget av rentefallet
  - Renten falt i 2003 fra 7 pst til 1.75 pst. i januar 2004!
- Skattepresset vil øke hvis valgløftene skal innfris
- Renten er på vei opp
- Nedsiden i makroøkonomien er større enn oppsiden

....opposisjonen kan få en dobbeltgevinst ved at privatøkonomien svekkes både langs rente- og skattedimensjonen. Og er de uheldige, blir det mindre vekst internasjonalt